

Оила ва

Оила соғлом экан — жамият мустаҳкам, жамият мустаҳкам экан — мамлакат барқарордир.

Ислом КАРИМОВ

21 (1224)-сон 27 май 2015 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

жамият

МАСЬУЛИЯТЛИ
МАВСУМ

ЎзА сурат-лавҳаси

Она чиройли барқ урган зиё,
Фарзанд яногида бўлади пайдо.

Сени, болалигим, мен кўрдим боя,
Баҳор дийдорида равшан — ҳувайдо.

МИРТЕМИР

Саодат АБДУНАЗАРОВА,
олий тоифали шифокор:

**БОЛАНИНГ
БЕГОНАСИ
БЎЛМАЙДИ!**

Аслида болаларнинг ўзи бир дунё. Тани соғ, руҳи тетик бўлса, улар бир дақиқа тек ўтирамайдилар. “Шунча гайрат, шунча кучни қаердан олади-я”, деб ҳайратланамиз. Агар ана шу мунҷоқ кўзли ўғил-қизларимиз бетобланиб, мунгайса борми, дунё кўзимизга қоронги кўринади. Қачонки, шифокорлар уларнинг дардига шифо топсаларгина, яна хонадонларимиз аввалгидек қувноқ кулгу ва шодликка тўлади. Ў.К.Курбонов номидаги Республика болалар руҳий-асаб касалликлари шифохонаси бўлим бошлиғи, олий тоифали шифокор Саодат Абдуназарова ҳам ана шундай мунгли нигоҳларни баҳтиёр кўриш учун ўз умрини болалар тиббиётiga бағишлаган инсонлардан биридир.

Давоми. 4-бетда

ҲИКМАТ
Инсон исми
 билан эмас,
 илми билан
 инсондир.

Халқ накли

Юртимизда тадбиркорларни кўллаб-куватлаш истиқол имкониятлари мақсадидага амалга оширилаётган ишлар қонун ҳужжатлари билан ҳимоялангани, бу борада ҳалқаро ташкилотлар билан алоқалар кенг йўлга кўйлаётганлиги ҳамкорларимизга қисқа муддат ичиде тадбиркорлик фаолиятини бошали имконини бермоқда. Европа Иттифоқи томонидан молияштирилаётган "Эҳтиёжманд оиласарга даромад манбааларини яратишда ижтимоий ёрдам кўрсатиш имкониятларини кенгайтириши бўйича инги дастурлар" лойиҳаси доирасида Милан шахрининг Савдо-саноат, ҳунармандчилик ва қишилик ҳўжалиги палатаси қошидаги "Формапер" агентлиги (Италия), Узбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, Ижтимоий инновациялар жамгармаси (Литва), "Аёллар мулоқот ва таълим учун" ассоциацияси (Испания) ҳамкорлигига бир қатор ҳайрли ишлар қилишимоқда.

ҚЎЛИ ГУЛ ТАДБИРКОРЛАР

томонидан кўллаб-куватланиб, ҳаётга татбиқ
етилаётган ибратли лойиҳанинг аҳамияти каттадир

"Эҳтиёжманд оиласарга даромад манбааларини яратишда ижтимоий ёрдам кўрсатиш имкониятларини кенгайтириши бўйича инги дастурлар" лойиҳаси доирасида ахолига тадбиркорлик йўналиши бўйича ахборот, таълим ва маслаҳат хизматларини кўрсатувчи "Ахборот ойна"лари ташкил этилиши, хотин-қизлар ва ёшлар тадбиркорлик фаолияти бўйича ўқитилиши, бизнес лойиҳалар ишлаб чиқиши, кампоизи микрокредитлар олиши ва тадбиркорлик фаолиятини йўлга кўйишида уларга амалий ёрдам кўрсатилиши белgilangan эди.

Ушбу лойиҳанинг яна бир аҳамияти тоғони шундаки, ҳунармандлар уюшмасига аъзо бўлаётган аёллар учун нафақа дафтарчasi очилиди ва уларга нафақа билан таъминланиш имконияти яратилиди.

Ольга НОГАЕВА,
"Формапер" агентлигининг
ҳалқаро лойиҳалари менеджери
(Италия):

Ушбу лойиҳа бу ерда жиддий иштиёқ билан амалга оширилаётганлиги гувоҳ бўлдик. Айниқса, Узбекистон Хотин-қизлар қўмитасининг бу борадаги ташаббускорлиги кувонарлидир. Кредит олган аёлларнинг ўз иш фаолиятини бошлагани, оддий уй бекасининг жамиятда ўз ўрнига эга бўлаётганлиги, ўзига нисбатан ишончи ортганлиги ибратли натижада.

Банкдан олинган 3 миллиондан 5 миллион сўмгача кредитларга керакли жиҳоз ва хомашёлар харид қилган аёллар, асосан, тикувчилик билан шугулланмоқда. Бундан ташкири, сартарошли, қандолатчилик, ҳунармандчилик, компютер хизматлари ҳам йўлга кўйилди.

Лойиҳанинг яна бир аҳамияти тоғони шундаки, ҳунармандлар уюшмасига аъзо бўлаётган аёллар учун нафақа дафтарчasi очилиди ва уларга нафақа билан таъминланиш имконияти яратилиди.

Людмила МЕЦАЕВА,
Ижтимоий инновациялар
жамғармаси директори (Литва):

Ўзбекистонлик хотин-қизлардаги шиҳоат, ўзига бўлгани ишончи бизниятни кувонтириди. Айниқса, ушбу лойиҳада ташкилотларнинг ҳам иштирок этиши, янги ва бўлаҳак тадбиркорлар учун куляй имкониятлар яратилганлиги кувончилини таҳтилар берисини исботлади. Масалан, Кубрай туманида тадбиркор аёлларга гаров сифатида иккни кишининг кафил бўлаётганлиги ни эшишиб, аввалига ажабландим, кейин эса курсанд бўлдим. Чунки Европа давлатларида бир фуқаронинг бошқа бир фуқарога кафолат берисини мушкулда. Халқинизнинг бир-бира га ишончи, кўллаб-куватлаши таҳсинга лойиқдир. Аминманни, насиб этса, яна беш йилдан кейин Узбекистонга келганимда ана шундай ишбильармон аёллар ташкил этган митти корхоналар катта корхоналарга айланади.

Азалдан ҳунарли қизлар маҳаллада, эл-юрт орасида алоҳида қадрланган. Уларга кўл гул деган таърифи беришади. Дунё миқёсида намоиш этилаётган, ҳалқаро майдонларда эътирофга сабаб бўлаётган ҳунармандчилик маҳсулотларимизни ана шу нозик кўллар яратади. Биз бугун тилга олган лойиҳа ҳам аёлларимизни ўз устидаги ишлashinga, янги ва ёш тадбиркорларни шакллантиришига, уларнинг маҳсулотлари ички бозорларимизни тўлдириши, келажакда дунё бозорига чиқишига имконият яратishi шубҳасиз.

Гулжамол АСКАРОВА,
Камола АДАШБОЕВА,
"Оила ва жамият" мухбирлари.

2015 йил — Кексаларни ёзозлаш йили НУРОНИЙ УСТОЗЛАР ЭЪЗОЗЛАНДИ

Ўзбекистон Касаба уюшмалари кенгаси "Касаба уюшмалари фахрийлари" айнанавий акциясини ўтказмоқда. Якнда таълим, фан ва маданият ходимлари касаба уюшмаси Янги ўтуман кенгаси ани шундай хайрли тадбирлардан бирини ўтказди. Ушбу тизимда кўп йиллар самарали меҳнат қилиб, бугунги кунда қариллик гаштини суроётган 50 нафар нуроний устозлар бир дастурхон атрофида жамулжам бўлишиб, ўтган йилларни ёдга олишиб, ҳозирги кунда юртимиздаги тинчлик, кўлга кири-

тилаётган улкан ютуқ ва имкониятлар, обод турмушимиз ҳақида бир пиёла чой устидаги гурунглашиши.

Шунингдек, нуронийлар Зангиота зиёраттоҳида ҳам бўлишиб, бу муборак мансизда амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлар билан танишдилар. Отахонларни ҳомий ташкилотлар эсадлик соввалари билан сийлашди.

Шаҳзод АСАТУЛЛАЕВ,
Тошкент давлат
консерваторияси талабаси.
Рашид ГАЛИЕВ олган сурат.

Мамлакатимизда эришилаётган ютуқлар, келажакка ишончи туйгуси мустаҳкамлигининг асосий омили — тинчликандир. Осигишталика, дориламон кунларга шукронга айтишишимиз лозим. Зеро, тинчлик — тараққиёт негизи.

ТИНЧЛИК — УЛУФ НЕЙМАТ!

Якнда БМТ кўмагида АҚШнинг Колумбия университети социологлари томонидан "Дунёнинг энг баҳти мамлакатлари" мавзуисида тадқиқот ўтказилди: Ўзбекистонимиз мазкур рейтингда 158 мамлакат орасида 44-ўринини, Мустақил давлатлар Ҳамдўстлиги давлатлари орасида биринчи ўринни эгалаган.

Бу эътирофда нафақат аҳолининг фаровонлиги, балки турмуши, ободлиги, эртанги кунга ишончи, шунинг баробарида,

ҳаловат, тўкинлик, тинчлик мужассам. Дарҳакиқат, мамлакатимизда аҳолининг тинч-осоишта яшаши, ҳаловатда умр кечириши учун барча имкониятлар ишга солинмоқда. Бу жаёндан ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазirligi хузуридаги "Кўриқлаш" бирлашмасининг ҳам алоҳида ўрни бор. Ички ишлар идораларини ислоҳ килиш замонавий техника ва технологиялар хамда малакали кадрлар билан таъминлаш борасидаги саъӣ-харакатлар изчил давом этирилиб, салмоқли натижалар кўлга киритилаёттири. Бу кўриқлаш хизмати фаолиятида ўз ифодасини топмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Мажмасининг 2014 йил 24 январдаги "Ўзбекистон Республикасида кўриқлаш фаолияти билан шугулланиши тартиби" солиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 16-сонни кароридан кейин кўриқлаш хизмати зиммасига юклатилган вазифалар доираси янада кенгайди.

Кейинги йилларда кўриқлаш хизматини янада такомиллаштириш мақсадида замонавий техника билан таъминлашга алоҳида

эътибор қаратилаяпти. Бу эса ўз навбатида, ягона тизим орқали кўриқлаш — ёнгина, видео, киришчиши назорат қилиш, ҳаракатдаги автотранспорт мониторинги, радиотўлкин ва объектларни кўриқлаш имконини беради.

Кўриқлаш хизматига замонавий технологияларнинг жорий қилиниши куйидаги кўшичма хизматларни кўрсатиш имкониятини берди: кўп қаватли биноларнинг умумий кириш эшиклиарни интеграллаштирилган кўриқлаш-ёнгина сигнализация воситалари орқали кўриқлаш; видео кузатув мосламали орқали кўриқлаш; инсон ҳаётни ва соглиги хафсизлигини таъминлаш; кабелли коллекторлар ва магистраллар курилмаларини кўриқлаш; банкоматларни кўриқлаш; магистраль нефть ва газ кувурларни кўриқлаш; транспорт воситаларини кўриқлаш; терористик ҳаракатларга карши самарали курашиб учун узок масофалардан турили сигналларни аниқлайдиган кўрилмалар ёрдамида объектларни кўриқлаш; телефон алоқаси мавжуд бўлмаган жойларда GSM уяли алоқа каналлари орқали кўриқлашни амалга ошириш.

Мижозга хонадонини кўриқлашга топшириш истаги, ўйда телефон алоқаси бўлиши ва хизмат ҳақини ўз вақтида тўлаб туришдан ўзга хеч қандай талаб кўйилмайди. Кўриқлаш тартиби оддий — хонадон сигнализация орқали ТКПга уланади.

Ойбек ЖАҲОНГИРОВ,
катта лейтенант,
Кўриқлаш бирлашмаси
aloҳида милиция батальони
отряд командири.

Ватан маҳалладан бошланади

Чиноз туманинда "Олмазор" шаҳарчаси фуқаролар ийғинида "Халқаро оила куни"га багишлаб, намунали хонадонлар вакиллари ўртасида "Бахти оила сирлари" ҳамда "Энг ибратли қайнона, энг ибратли келин" кўрик-танловлари ўтказилди.

ҚАЙНОНА-КЕЛИНЛАР ИБРАТИ

— "Олмазор" шаҳарча фуқаролар йиғинида Нафис, Ра-супобод, Ҳамза, Мевазор, Бобон махаллалари мавжуд, — дейди Нафис махалла-сининг диний-маърифат ва мънавий-аҳлоқий тарбия маслаҳатлари бўйича маслаҳатчиси Ўлмасой ИСМОИЛОВА. — Махалла-римизнинг гуллаб-яшнашида ўзаро ҳамжиҳатлик, ахилликнинг ўрни катта. Шаҳарчамизда салким тўқизминг киши 1189 та хонадонда истиқомат қўлмоқда. Биргина Нафис махалласидаги 586 та хонадонда 2683 нафар ёшу қари ўзаро тувилидка ҳаёт кечирмоқда. Катталар ёшларга ўрнак. Яна бир ётиборли жижати, бокувчини йўқотган, эҳтиёжмандар сони анча кисқарди. Бунда албатта, махалла фаоллари, кайвонилар, отинойи ва имом хатибнинг ҳамкорликда, баслаҳатчи олиб бораётган ишлари алоҳида аҳамиятга эга.

Махалламиздаги ибратли

қайнона Хайрихон ая Нурматова ҳамда сариштали келин Дилдораҳон Ускенбоевани кўпчиликнинг намуна қилиб кўрсатишиди. Бугунги тадбirimiz ҳам ана шундай аҳилиноқ хонадонларнинг турмуштарзи ва ҳамжиҳатлигини, қайнона-келин муносабатларида гирояти туғумларни тарғиб қилиш мақсадида ташкил этилди.

— Барчамиз ҳам ёш бўлганимиз, — дейди Расулобод махалласида истиқомат қилувчи 70 ёшли Ҳабиба ая Усмонова. — Қайнона-қайнотамизнинг хизматларида бўлиб, каттапарнинг ҳурматини, кичикларнинг иззатини жойига кўйганимиз. Тўғри, баъзан ёшлида камчилини ва ҳатолар бўлиб туради. Ёшингиз улфайгач, тажрибангиз ортиб, маслаҳаттўғига айланаб борарканисиз. 28 йил аввал оила аъзоларимиз билан бирга лимонарий ташкил этгандик. Қарангки, шунча йилдан бўён

фарзандларим ва келинларим иш билан банд. Эндиликда набираларим ҳам уларнинг ортидан эргашмоқда. Ҳаракати бор оиласида меҳнатга муносабат ҳам ўзгача бўлади.

— "Оила — маҳалла — таълим муассасаси" ҳамкорлигига олиб бораётган ишларимиз ҳам яхши самара бермоқда, — дейди Мери Хилметова. — Худудимиздаги 20-мактабгача таълим муассасаси, 5-, 46-умумталим мактабларининг ўқувчи ва ўқитувчиларининг фуқаровий маънавий-маърифий ишларимизда қўл келаётir. "Ораста кизлар" клуби аъзоларининг "Тенгдош-тенгдош" тамоили асосида олиб бораётган ишлари ҳам куонарли натижаларни бермоқда.

Тадбирда қайнона-келин муносабатлари, оила сирлари ҳаётидаги мисоллар асосида қайноналар томонидан тайёрланган ўйтлар, келинларнинг ибо, ҳаёт бобидаги чиқиши, пазандаликдаги моҳирлиги йиғилганлар томонидан илик кутиб олиниди.

Тадбир баҳонасида худуддаги ободонлаштириш ва бунёдкорлик ишлари билан танишиб, олмазорликларга ҳавасимиз ортиди. Нафис махалласида курилган "Яшил майдонча"да болалар бўш вактларини унумли ўқтасашмоқда. Усто-шогирд анъанаси асосида чевархоналар фаолияти йўлга кўйилган. Барча шарт-шароитлари мавжуд янги тўйхона ишга тушиш арафасида экан. Олмазорликлар томорқадан ҳам унумли фойдаланышмоқда. Ҳандалак, булғор қалампирни, помидору бодринг, кўкатнинг турли-тумани эл дастурхонига тортиқ этилмоқда. Шаҳарча ахлининг меҳнаткашлари ва ўзаро ҳамжиҳатлиги хонадонлар фаровонлиги ошишида мұхим омил бўлмоқда.

Нигора ЎРОЛОВА,
"Оила ва жамият"
мухбири.
Тошкент вилояти.

— Жорий йилда 6310 кути ипак курти 4120 та пиллачилик зенонолига тарқатилди, — дейди Кашкадарё вилоят "Пилла" худудий бирлашмасига қарашли "Китоб ипак" масъулияти чекланган жамият раиси, вилоят кенгаши депутаты Насиба Нурова. — 705 та фермер хўжаликлари 385 тонна пилла етиштириш бўйича контракция шартномалари тузишган. Айни пайдада туманинда "кумуш тола" етиштириш ва топшириш ишлари жадал олиб бориляпти.

Очиғи, бу йилги ҳамал пиллачиликнинг мустаҳкам озуқа базаси хисобланган тут баргларининг эрта етилишида кулаг бўлди. Барг ироғарчиликнинг олдини олиш бўйича жойлардаги пиллачилик агрономлари билан бирга ўзини-ўзини бoshшариш органлари вакиллари, махалла маслаҳатчилари, бошланғич хотин-қизлар кўмитаси раислари астойдил иш олиб бордилар. Ҳусусан, пилла ҳосили етилиши билан уни кечиқтирмасдан саранжомлаб олишида махалла маслаҳатчилари бош-қош бўлаётгандилари куонарли.

"Қайнарбулук" ҳамда "Йўлдош" шаҳарча фуқаролар йиғини маслаҳатчилари Ҳафиза Марданова, Махфират Халимовани Рус кишлогида

МАСЪУЛИЯТЛИ МАВСУМ

яшовчи Латиф Баҳромовни учратдик. Бу худудда ҳосилни йиғишириб олишида бутун махалла ахли ушоған. "Қайнарбулук" КФЙдаги 9700 нафар аҳолининг 4600 дан зиёдини хотин-қизлар ташкил этиди. Қишлоқ бўйича 335 кути ипак курти 178 пиллачилик зенонисига таксимланган. Ҳудуд бўйича 20,1 тонна пилла ҳосили етиштириш режалашти-

рилган. Ҳонадон бекаси Тўлқиной Жононова бу йил 2,5 кути ипак курти парваришлабди.

Худуддаги Назира Ҳамроева, Шарофат Пармонова, Мейлихол Қодирова сингари пиллачилик зенонолари ҳам ипак курти уруғининг ҳар бир кутисидан 150-160 килограммдан ошириб ҳосил олдилар.

"Боғбон" қишлоқ фуқаролар йиғининг Айрончи қишлоғида яшайдиган Комила Тилолова бошилқ пиллачилик зенонисига ҳосил етиштиришда Гулҷаё Раҳмонова, Юсуф Бозоров сингари оила аъзолари яқиндан кўмаклашмоқда.

— Йигирма йилдан бўён ипак курти парваришлайман, — дейди Рус қишлоғида истиқомат қилувчи Махфузга Арзикулова. — Бу йил ҳам 2 кути ипак курти уруги парваришлаб, 140 ўрнига 150 килограмм пилла етиштиридим. "Китоб ипак" МЧЖ раҳбарияти олдиндан бўнак маблагларини бердилар. Оилавий бўлиб ишга киришганилгимиз учун кўзлаған мақсадга эришдик.

Пилла топширишда "Китоб ипак" МЧЖ томон ҳосил ортган транспортлар оқимишининг кети узилмайди. "Кашқадарё соҳили чорва", "Элбоев Жума

нотариуслар сони эса 738 нафар этиб белгиланди. Узбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 10 апрелдаги карори билан стажёлар сони ҳар бир лавозим бўйича республикадаги нотариуслар умумий сонининг 25 фозини ташкил этиши белгиланди.

Барча давлат нотариал идораларининг моддий-техник базаси қайта кўриб чиқилди, фуқароларга малакали ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш учун зарур қулийликлар яратилди, нотариал ҳаракатлар махфилигини таъминлаш максадида алоҳида хоналар ажратилди. Буларнинг барчаси нотариуслар томонидан фуқароларга ҳамда юридик шахсларга кўрсатилётган хизмат сифатини яхшилашни таъминлашга, нотариал институтининг нуғузини янада ошириша хизмат килмоқда.

Моҳира СОДИКОВА,
Мирзо Улуғбек
туманинда 8-сонли
ДНИ нотариуси.

Реклама ўринида

"Бердиевчи" сингари фермер хўжалиги пиллакорлари биринчилардан бўлиб шартнома режасини бажардилар. Бир сўз билан айтганда, кимки ҳалол меҳнат қиласа, оиласи ва дастурхонида барақа бўлади. Китобли пиллакорлар бу ақидага амал қилиб, кисқа, айни пайдада масъулиятли давр хисобланган пилла ҳосилини саранжомлаб олишида пешқадамлик қилишаётir.

Шавкат СУЛТОНОВ,
Кашқадарё вилояти.

— Асли Самарқанд вилоятида туғилиб ўстганиман. Болаликада нок тибиёт соҳасига қизикардим, — дей сўз бошлайди Саодат опа Абдуназарова. — Беш ёшимда мактабга борганиман. Отам: "Насиб этса, ҳали сен зўр шифокор бўласан", деб мени рағбатлантиради. Бир куни қаттиқ тобим кочди, шифокор келиб укол қилди. Ўшанда унинг хатти-ҳаракатларини қизиқиб кузатканман, қалбимда улгайсам, албатта, шифокор бўламан, деган орзу пайдо бўлган. Ниятим амалга ошиб, мактабдан кейин

Саодат АБДУНАЗАРОВА,
олий тоифали шифокор:

БОЛАНИНГ БЕГОНАСИ БЎЛМАЙДИ!

тибиёт техникумida ва ТошМИ (хозирги Тошкент тибиёт академияси) да таҳсил олдим. У вақтларда талабаларни вилоятларга йўлланима билан ишлашга юборишарди. Шу сабаб 1971 йилдан бошлаб уч йил давомида Қашқадарё вилояти юқумли касалниклар шифононасида ишладим. Неврология бўйича б ой таҳсил олиб, малаками оширганимдан сўнг ҳозирги вақтгача Республика болалар асаб-руҳий шифононасида фаолият юритипман.

— Болаларнинг асаб тизими билан боғлиқ касалликлари бир мунча мураккаб ҳисобланади. 40 йилдан ошик вакт мобайнида бу соҳада ишлаган шифокор сифатида айтинг-чи, бу хасталиклар қандай омиллар туфайли келиб чиқади?

— Энг аввало, фарзанд саломатигига ҳали эмбрионлиги, яъни ҳомила пайтида эътибор бериш керак. Бу хасталик, асосан, ҳомиладорликдэй болада пайдо бўлади. Онанин кучли шамоллаши, грипп ба бошқа ўтириш касалликлар билан оғриши унга ножӯя тавсир кўрсатиши мумкин. Асадайлашиш, генлар орқали отадан ёки онадан ўтубчи наслий касалликлардан, кариндошлар ўртасидаги никодан, атроф-муҳитнинг ифлосланишидан тури касалликлар юзага келади. Ота-оналар нигорон туғилган болаларини олиб келишганида, уни даволагач, онаси билан сұхбатлашаман. Кейинги фарзандга ҳомиладор бўлишидан аввал эркак ҳам, аёл ҳам тўлиқ шифокор текширувидан ўтиши, яқинларнинг ҳомиладорга яхши муносабатда бўлишини ба-тағсил тушунтираман.

Баъзан ҳомиладор келинлар ҳам олдимга қайнонаси ва бошқа қариндошларнинг каттиқўлигидан нолиб келади. Бу даврда келинларга ва айниқса, биринчи тургукдаги аёлга нисбатдан алоҳида муносабатда бўлиши, илоҳи борича унинг хотиржамлигини таъминлаш лозим. Чунки онанинг асаб тизими орқали ҳомиладорга кучли ва хавфли таъсирлар ўтиши мумкин.

— Тибиётда касални даволагандан кўра, унинг олдини олган маъкул, дейилади. Бугун ушбу ақидага қай тарзда амал қилинмоқда? Бу борада шифононага келаётган беморларда қандай муаммолар бор?

— Шифонономизга республика мизнинг турили ҳудудларидан беморлар келади. Уларнинг ахволи турли. Биз боланинг руҳий-асаб тизимини даволашимиз учун у соглом бўлиши, унда шамоллаш, кучли иситмалаш, йўтал ва бошқа касаллик асорати бўлмаслиги керак. Акс ҳолда муолажа-

Уларнинг ўқиши, дунёкашининг шаклланиши жуда муҳим. Ақий жихатдан нуқсони бўлса-да, ўзини англай оладиган болалар мактабга боришлари ва ўқитувчиларига улар учун енгилроқ вазифалар беришларини тайинлаш керак. Шу билан биргага ўқитувчилар билан келишиб уларни уйда ўқитишни ташкил этиш лозим.

— Ўз касбингизга меҳрингиз баландлиги туфайли, ҳамиша ёрдамнингизга муҳтож кишиларга кўмаклашишга интилар экансиз. Аммо, аёлнинг зиммасида касбий фаолияти билан бўлганини даволашни таъсир келади. Бу олдини таъсир келади. Баландлиги туфайли, ҳамиша ёрдамнингизга муҳтож кишиларга кўмаклашишга интилар экансиз. Аммо, аёлнинг зиммасида касбий фаолияти билан бўлганини даволашни таъсир келади. Бу олдини таъсир келади.

УМР МАЗМУНИ

Умр ўтар экан, дарёдек,
седек,
Инсон умри қолар ингичка
қилдек.

Ҳаётин сарфлар пул,
бойлик учун
Унумар мөхни нимага, нечун?

Бой бўлгани сари бойишни истар,
Нафси яна уни бойишга қистар.
Мол-дунёни дей виждонин сотар,
Йигитлик ғурури ерларда ётар.

Умри оҳирлагач, етгандан вақти,
Тугаб битганида шижсоат-шахти.
Кеин ўйлар экан оҳиратини,
Ўткинчи дунёнинг мөҳиятини.

Бу дунёдан кетаётган чоғ,
Хаёлдан ўтар жаннатий бир боғ.
Ўйлайди, эртароқ қўймабди савоб,
Энди ҳар ишига беради жавоб.

Балки кул бўлади фоний дунёда,
Балки ёнар чўйда юар пиёда.
Балки чаён заҳри азоблар уни
Ағсус, ўйламаган, эртароқ шуни.

Гуноҳин юволмас нопок пулларга,
Кириб юрган экан қинғир ўйларга.
Ёрдам бермас сира тўпланган бойлик,
Ҳалол мөҳнат билан турмуши чиройли.

Шунинг-чун донолар дерлар: "Қил савоб,
Унумта ҳар ишига берилар жавоб"...

Беҳрўзбек ТОЛИБЖНОВ,
Қашқадарё вилояти
Китоб туманидаги
1-умумтаълим мактаби
йўкувчиси.

ЗАЙНАБ НИДОСИ

"Ўтган кунлар"ни ўқиб...

Юрагимни ўтмамаг,
қўксим илма-тешикдир,
Мен кечганиман ўзимдан,
қалым бўм-бўш бешикдир.

Бир умр баҳтаға зору, дили озор Зайнабман,
Бек ўйида хор бўлиб, ишқ ўтида қайнабман.

Марғилонинг ўйлига кўзим тушса дил ўйлар,
Бўш чимилдиқ тўрида ишқиша ташна гул ўйлар.
Инглама-эй, кўнглим-а, бекнинг бағри тор экан,
Манглайига битилган сендан ўзга ёр экан.

Мен дардимни сўйласам, тошлар эриб кетгайдир,
Ер ўйлига кўз тикиб, ёилар кириб кетгайдир.
Ингламайман, ўйқ энди, бу Тангрига нолишдир,
Дардимга маҳкам бўлар шу бечора болишдир.

Мен ўймга кетаман, Марғилонга қайтинг сиз,
Сўйсану сўймаганга мендан салом, айтинг сиз.
Зайнаб энди телба денг, ишқ кўйида девона,
Бахт кўрмаган кулбаси — юрак бағри вайронга!

Гулираъно ТОШТЕМИРОВА,
Тошкент шаҳар Олмазор туманидаги
242-умумтаълим мактаби
йўкувчиси.

ҚАЛДИРФОЧИМ

Қалдирғочим, қанотингни оч,
Тилинг байрон, бор дардинги соч.
Менинг жажжси сирдошим ўзинг,
Юлдузлардек нурлишор кўзинг.

Үй қурасан, бирим мустаҳкам,
Үргат "қасб"инг сирин менга ҳам.
Уч фаслил азиз меҳмоним,
Сизлар билан гўзал осмоним.

Қалдирғочим, жажжси сирдошим...

Шахзода ЖЎРАҚУЛОВА,
Мирзо Улугбек туманидаги
190-умумтаълим мактаби ўкувчиси.

“Оила ва жамият”
мухбири
Камола РАХИМХЎЖАЕВА
сұхбатлашди

ФАРБОНА ФАРИБ ТУШУНЧАЛАР

андиша посангисидан баландми?

Алмойи-жамоий қишиларга лоқайдлик ҳам кишиларнинг савияси, дидини са- ёзлаштиради. Қачонлардир Европа халқларининг тутумига, урфига айланган ва XX асрнинг олтмишинчи йилларидан бошлаб "Оммавий маданият" (поп культу- ра) дег жар солинаётган, аста-секинлик билан дунёнинг мана-мана де- ган қадриятлар бешиги — кўхна анъанаалари, элларнинг асрлар ардоқ- лаган урфларини ютиб юбораётган бу гайритабии тушунча шу тоб- да ён-веримизда урчиётгандек...

Хайрияти, бизда Президентимиз таъбири билан айтганда, "Юксак маънавият — енгилмас куч"га айланган. Ота-боболар, буви-момоларнинг ёш авлодга сингдираётган муқаддас тушунчалари — имон, ишонч, эътиқод, поклик, жасурлик, шикоат, ибо-ҳаё, масъулият ҳар бир кишининг томириси да оқаётир. Аммо гуруч кўрмаксиз бўлмас, деганларидек орамизда фарбона ҳаётга ўчлик авж олиб бораёт- ганга ўшшайди. Бундан ёш авлодни асрар ва уларни миллий маънавиятизининг вориси этиб тарбиялаш энг муҳим омиллардан биридир.

Пойтахтимиздаги "Ёшлар иход сарой"да Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси ташаббуси билан Олий Мажлис Сенати аъзолари, маҳалла масла- ҳатчилари, отинойлар, шоу-бизнес- чилар, Тошкент шаҳридаги тўйхона ва ресторон егалари иштирок этган "Маънавиятизини асрар қолайлик!" маъзусидаги тадбирда гарб ахлоқи бўртиб бораётган 5 хилдаги ҳолатга алоҳида ургу берилди: Хонанда ва раққосалар- чинг кийиниш ва ўзини тутиш мада- ниятига боғлиқ иллатлар ҳамда клип- ларнинг ёшлар маънавиятига таъсири, шоу-бизнес вакиллари ҳаётни ва фаолиятини ёртишдаги нұксонлар; либослардаги таклидлар ва тўй-маро- симлардаги салбий одатлар; сериал ва кинофильмлардаги, шунингдек, кафе ва ресторонлар, меҳмонхоналарда кўйилаётган клипларга муносабат; кўшик жумлаларининг саёзлиги, асар- дўзлик ҳолатлари; телебошчиларнинг пардоз ва кийинишдаги камчи- ликлари.

* * *

Халқимиз — доинишманд. Доимо андишани баланд тутган. Лекин бугун машҳурликка орзумандлик сабаб айрим хонандар андишадан узока- лашиб бораётir. Клипларни кўриб, шубҳага борасиз: бу киз ўзбек эмасми? Бу кўшик орқали нима демокчи ёшларга? Саҳнага ярим-яланоч чи- киш онгни заҳарламайдими?!

Бу саволларга Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси ташаббуси билан таълим муассасалари қошида таш- кил этилган "Ораста қизлар" тўгара- ги фаоллари аниқ жавоб берисди:

"Биз ўзимизга маъкул ашула ва клипларни сараладик: афсуски, уларнинг салмоғи жуда кам. Лекин мана шундай кўшилар тенгкүрларимизга

нимадир бера ола- ди. Уларнинг дидини ўстиради, маънавияти- ни бойитади. Ҳар хил киликлар, беъмаза, маъни- си йўқ ашулаш эса бизга хеч нарса бермайди".

Шундан сўнг бачкана кўшик- лар меҳмонлар ва санъаткорлар томонидан таҳлил этилди. Мумтоз куй-кўшикларнинг мазмун-моҳияти тушунти- рилиб, ёш, ҳали диди тўла шаклланмаган ашулачиларга мас- лаҳатлар берилди.

— Кўшикларда кўчиричалик- лар бор, айниқса, илгари тилдан тушмagan шеъларнинг матни ва foясидан фойдаланиб, "асар би- тиш" ҳолатлари кўлайб бораётir, — деди ёш шоир Шавкат Одилжон.

— Чекка бир қишлоқдан таҳририят- га олиб келинган ёш қизнинг шеъ-

ри ҳозир бошка бир муаллиф номи- дан машҳур кўшиқка айланди. Ҳар бир ижодкорда, аввало, виждан

уйғоқ бўлиши зарур.

Маълумки, бир муаммо бевосита иккинчисининг туғилишига доялик килиди. Телэкрандаги клипни баль- зида ота-она билан фарзанд дастур- хон атрофида ўтириб томоша кила олмайди. Бунинг сабаби ҳалқ мен- талитетида. Мутахассислар бу маса- лага ҳам атрофлича ёндашиб, ашу- лада сифат ва савия, машҳурлидан кўра, тарбия масаласи энг долзарб экани ва шу жиҳатларга эътибор қартиши зарурлигини таъкидлаши.

Шубҳасиз, тўй-маросимларда ҳар бир ҳалқнинг тутуми бўй кўрсатади. Бугун Тошкент шаҳрида 460 га яқин тўйхона иш- лаётir. Ўтказилаётган никоҳ кечалари эса дабдаба ва "сендан мен кам- ми" қабиладиги ўзбек ҳалқига ёт ан- дишасизлик авж олаётir.

— Бувим раҳматли бир ножӯя ишимиизни эшишта: "Ундан килма, агар шундай қилсанг, гўримда тик ту- раман!" дерди, — фикрини билди- дри оима, Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаоли Мукаррама Мухид- динова. — Бунинг сабабини билди- мас эдим. Бу гап замонида ота-бо- боларимизнинг удуми, берган ўти- лари, насиҳатларига амал қилиши- миз мухассас экан. Ажодларимиз

ортиқча сарф-харажатни, андиша- сизликини, тўклика шўхликни кора- лаган. Яшашдан мақсад эзгу ном қолдириш экан, буни келажак олдигаги жавобгарлик деб билиш ҳам керак. Беш кўп баробар эмас, шунинг учун бошқаларнинг ҳам имкониятини хисобга олиб, иш кўриш лозим.

Дарҳақиат, ортиқча юқ бел син- дира, деган гапда жон бор. Милли- он-миллион сўмни ортиқча дабда- баю, ўйин-кулгига, машиналар пой- гасига сарфлаётган тўй өгалаги на- хотки камтарлиги андишадан йирок бўлса! Йўқ, менингча, ундай эмас...

... Яқин ўтган кунларда ҳам кўп кишилар тилидан тўйхаражатга деб, кўли бироз калта рўзгорларга фалон сўм узатиб, "топганда берарсиз" деган инсоғли, ёки қайсиdir йўқсил кишиларнинг тўйида гурчунинг пулини кўттарган мард одамлар ҳақида кўп эшигтганман. Демак, халқимиз шундай андишали; ўнг кўли берганини, чап кўли сезмайди. Бу ҳам андишанинг белгиси эмасми?! Буни дунё- нинг қаерида учратгансиз? Албатта, фақат бизда.

* * *

— Ёшлар иход сарой"даги тадбир мавзуси ва ундай миллат тарбияси бир кунлик эмас, аср ошарлик. Нега- ки маънавият доим эътиборни талаб этади. Мағкуравий тазийклар эса уни ёмиришга уринмасин, унга қарши им- мунитет бўлса, бас, барча енгил-епли, соҳта тушанчалар таъсир қўлолмайди.

Олимжон ЖУМАБОЕВ

МАРҲАМАТ — биз "марҳамат" сўзини кўпроқ ҳурмат маъносида тушунмиз. Бирорга ҳурмат кўрса- тиши марҳамат кўрсатиш деб биламиш. Бироқ "марҳамат" сўзининг асл маъноси буғисидан анча фарқ килиди. Бу сўзининг туб илди- зи "раҳм-шафқат", "раҳмидиллик", "ачиниш" маъноларини англатган бўлса, кейинроқ, илтифот мазмунни ифодалай бошлаган.

Хон ҳазратлари, фарзандимни, хонумонимни — ҳаммасини мар- ҳаматингизга топширдим.

Пиримкул Қодиров

— Кирсам майлими?
— Марҳамат!

Газетадан

АДАШ — "адаш" сўзи айни даврда бир хил исмли кишиларга нисбатан "исмдош", "отдош" сўзла- ри ўринда кўлланади. "Адаш" сўзи "отдош" сўзининг ўзгарган шакли ҳам бўлиши мумкин. Бу сўзининг асл мазмуни қадимда "дўст", "ўртоқ" маъносини ифодалаган.

Санжар йўл бўйида адашини кўриб қолиб, уни уйига таклиф килди.

Журналдан

ЛАҲЗА — "Ўзбек тилининг эти- мологик лугати"да изохланишича, тилимизда кўз очиб юмгунча вакт, сония маъносини англатган "лаҳза" сўзи аслида "каради" деган маъно- ни билдирган.

Кўз очиб юмгунча ўтган дам — киммат,

Бир лаҳза мазмуни бир бутун баҳор.

Фафур Ғулом

САЙГИЛ — "сайгил" сўзи нар- саларнинг саралангни, энг яхши- си деган маънони англатади. Бу сўзининг "сайгул" шакли ҳам бор. Унинг "сайгул" шакли сайлаб олин- ган гул маъносига яқин келади.

Бу одам сутнинг қаймогини еб, кийимнинг сайгилини кияди.

Журналдан

Эшқобил ШУКУР тайёрлади.

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази

куйидаги ўқув курсларига тақлиф этади:

Тикувчилик — 3 ой.

Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.

Аёллар костюм-шими, плаш-пальто — 1-2 ой.

Ҳамшира — 6 ой (4 ой ўқиши, 2 ой амалиёт).

Ҳамшира (тезкор) — 3-4 ой (амалиёт билан).

Тиббий массаж — 3 ой (2 ой ўқиши, 1 ой амалиёт).

Торт ва пишириклар — 2 ой.

Олий торт безатиш курси — 1 ой.

Үйғур, Европа таом ва салатлари — 2 ой.

Жаҳон таомлари — 2 ой.

Аёллар сартарошлиги — 3 ой.

Тўй ва оқшом турмаклари ва макияж — 1 ой.

Бухгалтерия хисоби — 3 ой (0 дан балансгача).

Элита парда ва чойшаблар тикиш — 1 ой.

Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.

МАНЗИЛ: Юнусобод тумани 3-мавзе 1-йи, 31-хона. МУЛЖАЛ: Юнусобод деҳон бозори бош тарафа орқасида.

Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72, +99894 678-50-30 225-97-93 (18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача).

ФИЛИАЛ МАНЗИЛИ: Яшнобод тумани Фарғона йўли кўчаси 4-йи, 40-хона. МУЛЖАЛ: Кўйик кийим бозори рўпарасида.

ТЕЛ: (8371) 295-97-82, +99894 678-50-30 (кундузи)

Хизматлар лицензияланган

2013 йилда 1-гурух ногирони Кот- лова Галина Николаевна номиги Тош- кент шаҳар ёқимлиги Йўловчи транс- портнинг барча турлари ҳаракатини лицензиляш ва мувофиқлаштириш департаменти томонидан берилган йўловчилар транспортида белуп юриш хуқукини берувчи Ўз-Р 000278 ра- қамли гувоҳнома йўқолганилиги сабабли **БЕКОР КИЛИНАДИ**.

2007 йилда ЎзДЖТУ томонидан Юсу- пова Наргиза Жумабоевнага берилган №047966 рақамили диплом йўқолганилиги сабабли **БЕКОР КИЛИНАДИ**.

1990 йилда Ф. Энгельс номли Тош- кент давлат чет тиллар педагогика ин- ститути (хозирги ЎзДЖТУ) томонидан Исмаилова Роҳатой Кадировнага берил- ган ПВ №851600 рақамили диплом йўқол- ганилиги сабабли **БЕКОР КИЛИНАДИ**.

ТАХТЭМАС,

БАХТ КЕРАК

...Орадан уч ой ўти-ю, Олима ола келинини ёқтиримай қолди. Аввалига ўзининг номзод танлашда дид-фаросати кўнгилдагидек эканлигидан суюнди ҳам. Ўшанда қалбининг бир четидан илоҳим феъли ҳам хуснига мос бўлсин-да, деган ўй ўтганини эслади.

Ҳар доим ҳам чирой хулқа мутносиб эмаслигин уч ой ўтиб тушунид етди. Ўйига икки марта бориб келишига улугран келининг яхши ҳам гапирди, ёмон ҳам. Бошида бироннинг боласи деб аягани панд берди шекилли, балки қаттирок туриш керакмиди? Қайнонанинг нимадан норозилигини тўғри тушунган қуда бир зумда мунғайди-қолди.

Онаси эса бирровга келган қизини қайтириб, танбех беради, лекин Олима ола кудаоланинг ҳам барийр она эканлигини, бъазан ич-ичидан фарзандининг тарафини олишини билади. Келининг тинмай ўйдагиларига кўнгирок қилиши, бу ёдаги гап-сўзларни у ёқа етказилишдан норози. Хеч бир она фарзандига ёмонликни раво кўрмайди. Ажрим эса энг сўнгти чора...

Хўш, бу муаммонинг илдизи қаэрда! Нега кейининг пайтларда энг аввало, эр-хотин кейин эса куда-андалар ўртасидаги ана шундай арзимас "гап чиқди"лар алал-оқибат

Воҳид ота дарвозадан ичкарига кирганида синглиси билан аёли ҳовлида гурнглашиб турарди.

— Онаси, келин муборак бўлсин! — деди қўлидаги кийик рўмолга ўралган тутунни узатар экан.

— Қуллук бўлсин, отаси, қуллук, — жилмайди аёл.

— Ака, қудангиз муборак бўлсин, — деда елка олиб қўришиб сингил.

— Кани ичкарига киринглар, отаси, уйга бошласангиз-чи, ҳовлида турмалик, — ҷаққонлик билан ўйл бошлади аёл.

Ҳаммалари бирин-кетин ичкари уйга киришади. Икки ёшга баҳт-саодат тилаб, дуо қилишгач, сингил шошаётганини айтиб: "Тўйда бемалол ўти-рармиз", — деда ўрнidan кўзғалди.

— Онаси, ўғлинги чақир-чи, — деди Воҳид ота картошка-пиёз сакланадиган омборхона томонга юраркан.

— Нима қиласпиз, ада, буларни сотамизи? — омборхона бурчагига ажратиб қўйилган қопларга ишора килди ўғил.

— Энди кўёв бола, тўй қилиш учун пул зарур. Этара бозор куни пиёздан ҳам, картошкадан ҳам беш-ён коп сотиб, ойингни кўлига бермасак бўлмайди. Хали кам-кўст кўп.

— Хўп бўлади, — деда отасини гапига бош иргиб қўйди Восит.

жидий муаммоларни келтириб чиқмароқда?

Мамлакат ая:

— Етти келинин бор. Уларнинг феъль-атвори етти хил. Кўнглини топишим, ҳар қандай муаммола очим излашим учун, аввало, уларни тушунишим керак. Менимча, оналар ўғил тарбиясида адашмаслиги керак. Нега десангиз, аёлни йўлга соладиган ёркак. Мен ўғилларимга ишона-ман, улар ўз аёлларига оиласиз ҳақида, қариндошларга мумомала ҳақида ўйл-йўрүк кўрсатишиди. Гулдек фарзандининг ортидан келган кизларга меҳр-муҳаббат бериш ҳар бир қайнонанинг бурчидир.

Кутбинисо момо:

— Умид билан қиз ўстириб, вояга етказиб, кейин оқ ўйл тилаб, бошқа бир хонадонга кузатиш қанчалар мураккаб эканлигини оналар билади. Тасаввур қилинг, жигарингизнинг бир бўлагини юволиб, бегона жойга юборяпсиз-у ҳавотирланмайсизми?! Айрим қайноналарнинг ўз келинларига бўлган муносабати салбийлиги, бъазан зуғум ўтказётганини рост. Бажарган ишидан нуқсон топиш, ўйл-йўрүк кўрсатиш ўрнига: "Аттанг, онанг сенга ўргатмаганими?" — деган тъ-

Ота-бала кечгача омборхона ичада куймаланиб, сотиладиган картошка-пиёзларни ажратиб, дарвозахонага таҳт қилиб кўйиши. Эрта тонгдан қоплардаги картошка-пиёзни машинарга ортиб, ота-ўғил бозорга жўнашиди.

на-муломатларни кўп эшигтанмиз. Агар она қизини олдиндан қайси хонадонга келин бўлишини билганда эди, болалигиданоқ унга ўша хонадон тутумларини ўргатарди-да!

Оқила, келин:

— Махалламизда опа деган каттаю-кичик, ҳамма ҳурмат қиласидан бир аёл бор. Лекин кутилмагандан келини у иши ҳақида ҳар хил гап-сўзлар тарқатди. Энг қизиги, оқила қайнона босиқлик билан: "Кизим, сен ҳар кимнинг ифво-куткусига учаверма, кун келип пушаймон ейсан", — дегани кўп ўтмай ўз исботини топди. Охири, келин махаллада мулзам бўлиб қайнонасидан йиглаб кечирим сўради. Энди нима десам экан, ҳамма қайноналар ҳам опадек кенг қалбли, кечиримли эмас-да.

Бахтиёр ота:

— Бир воқеани айтиб берайин. Хайрли иш деб, икки таниш оиласи болгаш ниятида совчилик қилдим. Орадан бир йил ўтгач, қайнона-келин ўртасида гап чиқди. Энг қизиги, икки тараф ҳам қариндошим, кимнинг ёнини олиши билмаймон. Энг ёмони, кудага эрининг гапи ўтмайди. Нукул сенини тўғри, деб ўтирган лапашанг эркакни кўриб, тўғриси, жаҳлим чиқди. Аслида айб икки томонда ҳам бор. Бирок қайната ҳам бу муаммола аралашиши, аёлни томонидан қилинаётган зуғумлар учун уни тартиби чакириши керак-ку! Халиги киши бўлса томошабин. Ахийри, дастлаб қайнонани, кейин эса келинин қаттиқ койишга тўғри келди. Ҳаммаси жойига тушиб кетди. Ҳозир баҳтли яшашяпти.

Баъзан катталар ёшлиарни кўргандагина килишади: биз ундоқ эдик, биз бундек эдик деда. Ҳозиргиларнинг ҳаётга енгил қараётганини, турмуш қийинчиликларига дош беролмаётганини эса бор гап. Аслида, муаммони кузатибгина унга холис баҳо бериш мумкин. Аммо низо чиққан жойда айни бир томонга ағдариш инсофдан эмас. Чунки кимдир муроша йўлини тутса, бошқа бири уни кечиради. "Оиласа голиблик, устунлик учун эмас, балки баҳтли яшаш учун курашиб керак", деганида 90 ўшилло Роҳат ая нақадар ҳақ эди...

Камола АБДУМАЛИК қизи,
"Оила ва жамият" муҳбири.

МАЊНАВИЯТ ЎЧОГИ ОИЛАДА

Ҳар бир хонадонда ота-она меҳнатининг самараси, меваси, улғаяди. Фарзандлар ота-она умрининг давоми бўлиб, улардан яхшилик ва эзгуликларни мерос қилиб олади, ўз навбатида, авлодларга етказади. Шу боис ҳам бу оламда фарзанд тарбиясидан машакатлироқ иш бўлмас керак. Энг оиласида баҳтли бўлмаган инсон њеч қаерда баҳтли бўла олмайди. Энг аввало, биз оиласиздаги мањнавий тарбияга жуда катта ётибор каратишмиз зарур. Шундагина оила мустаҳкам бўлади.

Оила кўргонининг мустаҳкамлиги ана шу митти гўшадаги мањнавий мухитга, таълим-тарбияга боғлик. Агар хонадон улуглари энг яхши инсоний фазилатлари билан фарзандларга ўрнак бўлсалар, уларни ёшлигидан меҳнатга, илм-маърифатга меҳрили килиб тарбияласалар, ўша ерда камол топган ўғил-қизлар жамиятнинг энг етук аъзолари бўлиб етишадилар. Айниска, йигитларга ҳар кандай шароитда ҳам ўз оиласининг сунячи, химоячиси болалигиданоқ тушунтириб, қалбига сингдириб бориш керак. Йигит ориятли, касб-хунарли ва иродали бўлса, оила қасрини мустаҳкам куради. Онаси, турмуш ўртоги, оласининг сингиллари ва қизларининг бағри бутун, кўнгли тўқ бўлади.

Бизда қадим-қадимдан оиласи жамиятнинг асосий, мухим бир бўғини сифатида караглан. Ҳалоллик, ростгўйлик, ор-номус, шарм-хәй, меҳр-оқибат каби инсоний фазилатлар энг аввало, оиласида шакланади. Ватан ва ҳали қадирга даҳлор инсонлар ҳам ҳар томонлама мустаҳкам, фаровон, бекаму-кўст, соғлом хонадонда тарбия топиб улғаяди. Ҳар бир хонадонда вояга етадиган ўғил-қизларимиз ҳалқимизнинг гўзл оиласиван анъаналари ва қадриятларини улуглаш билан бирга ўз ворисларига ана шу бебаҳо бойлики қайдаражада асрар-авайлаш сир-асрорини ҳам сингдиришади.

**Хадича АСЛОНОВА,
Ховос туман ФХДЕ бўлими
мудири.**

Бўлди, хола, сизга пиёз сотмайман, кани, бу ерни бўшатинг-чи, — гапни кесди йигит.

— Восит ўғлим, — Воҳид отанинг овози эшигтилди. — Мен бир бозорни айланниб келсам, сен унгача сотиб тур, — отанинг гапи оғзида колди. Ўзининг қаршилини турган кудасини кўриб ҳайрон бўлди.

— Ия, куда, нима қилиб юрибиз?

Халима хола ҳам бўлажак кудасини кўриб юшиб қолди. Бир кудага, бир ёнида турган йигитга қаради.

— Куда, мана шу йигит кўёвингиз бўллади, тўйдан оддин танишиб олиб-сизлар-да, — деда ҳазиллашган бўлди Воҳид ота.

Отасининг гапларини эшигтан Во-сит дув қизарди. Бўлган воқеалардан ҳангича манг бўлиб қолган аёл эса ўзини кўярга жой тополмай колди. Ҳижолатдан тили айланмади. Келиб-келиб бўлажак кўёвинга рўбарў бўламни, деда ўзини койиганча улардан узоклашди.

Ўғлидан ҳаммада гапни эшигтан ота "танимасни сийламас" деб шунга айтадилар-да, деда кулгудан ўзини тиёлмади. Кечга томон кудалар Ҳалима аянинг уйига икки қоп пиёз ташлаб кетишиди...

Дилфуза МИРОБИДОВА.

ТАНИМАСНИ СИЙЛАМАС

— Ўғлим, пиёз қанчадан бўлди, — энди гапни қопнинг оғзини очаётган Воситдан сўради бир жувон.

— Хола, сизга килоси беш юздан, олинг, пулингизга ачинмайсиз.

— Ўғлим, буни бозор дейишиади, сени ҳам айтганингмас, мени ҳам уч юздан бер. Йўқ, дема болам, тўйга олайпман, қизимни узатиётгандим, тўрт сетка оламан, — савдолаша бошлади аёл.

— Э-э, хола жуда ҳам қитмир экансиз, одамни паства уриб юбордигиз-ку. Каранг, атрофдагиларнинг пиёзидан ўлса ўлиги ортиқ. Бунинг меҳна-

жуонни энсаси қотгани сўзларидан билиниб турарди.

— Хола, олгингиз келса айтган нархим, бўлмаса бошқа жойдан олинг. Кейин мен ҳам шуларни ўйланамни учун, тўйга деб сотаяпсан, холос, —

— Илоҳим, баҳтли бўл, ўғлим, менга ўхшаган қайноналар насиб қилсин. Беш қиз қиарганинман, қейинги ҳафталарга кенжা қизимнинг тўйи. Сени аввалроқ кўрганимда юёв қилардим, — аёл йигитни аврятди.

— Сизга ўхшаб кўп гапирадиган қайнонадан Ҳудонинг ўзи асрасин.

“БОЗОР АДАБИЁТИ” КЕРАКМИ?!

Газетанинг 19-сонида эълон қилинган “Китоб тириклилк манбаи эмас” сарлавҳали мақола ва унда келтирилган фикрларни ёзтибор билан ўқиб чиқдим.
Кизиқ ҳолат: маъниавий ҳаётимизда китобнинг ўрни ошиб бормоқда, китобга, инсониятнинг бу буюк ихтироси орқали ижтиёмий тарбияга қайтаётганимиз, бунинг ижебий ҳосилаларини кўриб турганимиз, яхши китоблар ахтариб-топиб ўқилаётгани, бойлик, муъл жаҳонига кўтарилаётгани аниқ, буни ҳеч ким инкор этмайди.

Бироқ, китобга ҳурматсизлик, уни шунчаки тириклилк манбаига, ҳар хафта, ҳар куни хосил берадиган “томорқа”га, “согин сигир”га айлантириш, бемаза, бетайян, зарарли тўкималарни қоралаш, чоп этиш, тарқатиш, тарғиб қилиш ҳолатлари ҳам йўқ эмас. Бу жараёнга бефарқ бўлиш, “китобчи”лар ўқувчиларнинг дидини, энди-энди шаклланётган бадий-эстетик тафаккурини қандай ўлдираётганиларига муносаб билдирилмаслик маъниавий жиноятдан бошқа нарса эмас. Шу маънода газетанинг бу чиқишини кўллаб-кувватлайман, аммо бу муаммо биргина мақола билан ҳал бўлмаслиги ҳам аниқ.

Бозорда мева танлаётган харидор, машҳур мақолга амал қилимай, ахён-ахёнда бўлса ҳам, жойи билан нави-

ни сўраб қўяди. Дехқон шунга хурсанд. Аксарият китобхон муаллифининг номини билади, холос. Битта китоб ўқувчи кўлига бориб етгунча ёзувчидан кам заҳмат чекмайдиган ноширни, босмахона ходимини мутлақо танимайди, улар меҳнатини қадрламайди. “Ёзувчига мазза, кунига ўн саҳифадан ёса, бир ойда уч юз бетлик китоб тайёр-да”, деб ўйлайди. Илхом қочиб, кунда эмас, ҳафтада, ойда бир жумла ҳам қозогга тушмаслигини, тушганлари қайта-қайта ўчирилишини билмайди. Китоб ёзиш машакқатидан хабари йўқ одамга китоб совфа кильсангиз, дарҳол қалам ҳақига қизикади, қанчадан-қанча вақт, соғлиқ, асабкеттанини сўрамайди. Бунинг боиси, кейинги пайтларда куну тун “ижод” қиласидаган, чарчоқ билмас “тадбиркор” муаллифлар пайдо бўлди, улар учун навбатдаги роман ёки қиссани ёзиш, чоп этириш тижорат йўналишидаги газетада мақола бостиришдан ҳам

осон бўлиб қолди. Шундай муаллифлардан бири: “Бу йил бешта қисса, учта роман ёзиши режалаштирганман...”, дебди. Яшавор шоввоз. Бундай “режа”ни ўқиган мундайроқ китобхонда: “Нима, мен ёза олмайманни, саводим бўлса бор, ёзувчилик деганлари жарак-жарак, пул экан-ку”, деган хаёл пайдо бўлади ва кўлига қалам олади. Карабисизи, бозор адабиёти яна битта муаллифга, бемаза, кўнгилни айнитадиган китобга кўпайб турибди-да.

Ўқувчи эътиборини ноширлик заҳматларига бураётганимдинг сабаби бор, албатта. Турли даражадаги кўлъёзмаларни бир неча ой муддатда муаллиф билан ёнма-ён ўтириб ишлаб, пишишиб, жумла, диалогларни қиёмига етказиб, имлосини тўғрилаб китоб холига келтирадиган ким — нашриёт мухаррири. Аммо бу заҳматка ижодкор (Ҳа, нашриёт мухаррири чин маънода ижодкор!) саҳна ортидаги санъаткорга ўхшаб, кўзга деярли ташланмайди. Умрининг ўттиз-кирқ ийлини китобларга мухаррирлик билан ўтказган, не-не асарларни қойилмақни килиб таҳир килган, мазмунига мазмун, кўркига кўрк, салмоғига салмоқ кўшган китоб мухаррирларидан кимларни биламиз, аникроғи, бугун улардан қай бирини эслаймиз?

Шу ерда яна бир жиҳатта тўхталиб ўттайлик. Имконият кўлпайгани сари, масъулият камайиб бораётгантга ўхшайди. Авваллари муаллифлар танқидий мулоҳазаларни самимий қабул килишар, кўлъёзмани билдирилган так-

лифлар асосида жиддий қайта ишлашар, бундан эринишимасди. Эндичи? Минг фикр билдиринг, камчиликларини кўрсатинг, фойдасиз.

Миллатнинг маъниавий-руҳий дунёсини китобга муносабат, китобхонлик даражасига қараб ҳам анилаш мумкин. Бугун дунёнинг мана-ман деган давлатлари молиявий инкоризога юз тутиб, иқтисодид мумомлар гирдобида қолаётган, янги янги муаммолар пайдо бўлаётган ва бу муаммолар маъниавият илдизларини кемираётган бир пайтада Ўзбекистонда, мухташам пойтхатимизнинг қоқ марказида мухташам зиё масканни — замонавий кутубхона курилгани, адабиёт оламига кириб келаётган ёш ижодкорлар иқтисодий-маъниавий жиҳатдан кўллаб-кувватланётгани билан ҳар қанча фахрлансак арзиди. Ахир, қадим-қадимдан илим-маърифатта, зиёга интилган, кўп муаммоларни маъниавий-интеллектуал идрокимиз билан ҳал қилган халқимиз. Дунё тамаддуни ривожига беадоқ ҳисса қўшган улуғ аждодларимиз эришган оламшумул ютуқларнинг бирламчи сабаби китоб мутолааси эканини яхши биламиз. Шундай экан, хонадонларимизни, фарзандларимиз онг-шууруни китоблар ва улар саҳифаларида бебаҳо ҳикматлар билан ҳам безайлик. Мутолаадан чарчамайлик.

Ахмаджон МЕЛИБОЕВ.

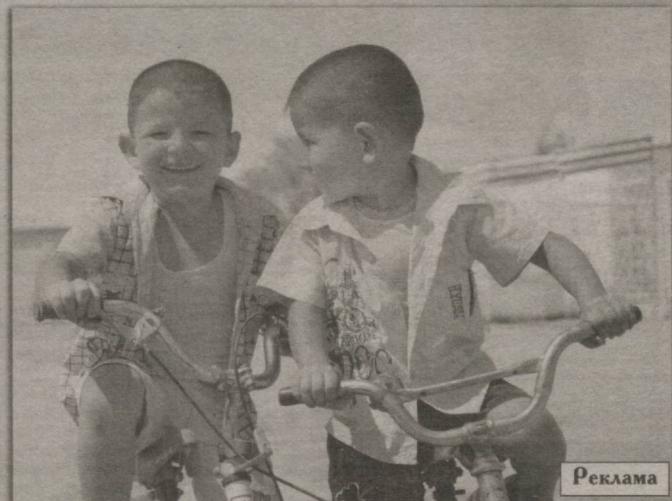
ХИВА ТУМАН ТИББИЁТ БИРЛАШМАСИ ЖАМОАСИ

юртимиздаги барча болажонларни

1 июнь – Ҳалқаро болаларни ҳимоя қилиш қуни муносабати билан самимий муборакбод этади!

Озод ва обод Ватанимиздаги тинчлик-осойишталик, аҳиллик ва ҳамжиҳатлик, фаровонликдан баҳраманд бўлиб вояга етаётган истиқлол фарзандлари ўзларининг энг баҳтли, саодатли ёшлиқ фаслини ўтказишияпти. Ўғил-қизларимизнинг соғлом, баркамол бўлиб ўсиб-улғайиши, билим олиши ҳамда ўз иқтидорларини тўла-тўқис намоён этишлари учун давлатимиз томонидан барча шарт-шароитлар яратилган. Уларнинг келажакда эл-юртимиз корига камарбаста бўлмоққа қодир муносаби ворислар сифатида таълим-тарбия топаётганига ишончимиз комил.

Ниятимиз, дунё осмонини баҳтли, саодатли болажонларнинг қувнок кулгуси, шўх-шодон ҳайқириқлари тўлдираверсин!

Реклама

КОСИБ АЁЛГА АТАЛГАН ГУЛ

Дадам қийналиб қолган бир кишига: "Бекор юрганингдан кўра, косибчиликни ўргансанг ҳам, кунинг бемалол ўтади, козонинг қайнаб турди", деганларида, у одам бу фикрга қўшилмай, хафа бўлди. Тирикликинг айби йўқ, у киши косиблик ҳам иш бўлдими, дегандай, юзини буришистириди.

...Яккunda Юнусобод дехқон бозорига кетаётib, катта чоррата яқин жойда пойабзal тикаётган ўрта ёшлардаги аёл кишини кўриб, шу воқеа эсимга тушиб кетди. Аёлнинг косиблик қилаётганини кўрмаганим сабабли, мен ҳам, негадир бу жис-

ми ожизага тикилиб қараб қолдим. Унинг кўллари худди кашта тикаётгандай нозик ҳаракат киларди.

ХУҚУҚЛАР КАФОЛАТЛАНГАН

Боланинг ҳимояга бўлган ҳукуки ҳакида маълумот берсангиз.

Ж. Йўлдошева.

— Ўзбекистон Республикасининг "Бола ҳукуқларининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонуни 11-моддасида белгилаб кўйилганидек, "Ҳар бир болага унинг ҳукуқлари, эркинларни ва қонуний манфаатларини суд орқали ҳимоя килиш, давлат органларининг, фуқаролар ўзини ўзи бошқариши органини ва надавлат нотижорат ташкилотларининг қонунги хилоф қарорлари, улар мансабдор шахсларининг ғайрикунини ҳаракатлари (ҳаракатлизлиги) устидан судга шикоят килиш ҳукуки кафолатланади.

Боланинг ҳукуқлари, эркинларни ва қонуний манфаатларини ҳимоя килиш учунга ота-онаси, ота-онасининг ўрнини босувчи шахслар, қонунда назарда тутилган ҳолларда эса васийликни ва ҳомийлик органни, прокурор, суд томонидан амалга оширилади".

Саволга Тошкент вилояти Кибрай тумани 3-сонли ДНИ нотариуси Дониёрхўжа АСҚАРОВ жавоб берди.

"МУХТАРАМ ЎРГДОШЛАР! ПОЙТАХТИМИЗ МЕХМОНЛАРИ! "ЎЗБЕК ЦИРКИ" республика бирлашмаси жамоаси

**1 июнь – Ҳалқаро болаларни ҳимоя қилиш куни муносабати билан
юртимиз келажаги бўлган жажеки ва шўх-шодон болажонларимизни
муборакбод этади!**

**Ўзига хос шукухли ушбу байрамни интиқ, кутаётган ўғил-қизларга
30-31 май кунлари соат 15:00 ҳамда 1 июнь куни соат 12:00 ва 15:00
да қизикарли ва ажойиб томошалар тақдим этилади.**

Реклама

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қўзлар қўмитаси, «Болалар ва онлаларни қўллаб-куватлани» ассоциацияси
(Болалар жамгармаси) ва «Соғдом авлод учун» ҳалқаро хайрия фонди

Таҳририятга келган кўләмалар
муаллифларга қайтарилмайди.
Реклама материаллари мазмуни учун
таҳририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик
компанияси босмахонасида чоп этилди.
Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-йд.
Босишига топшириш вақти – 15:00.
Босишига топшириди – 15:00

E-mail: oilavajamiat@sarkor.uz

ISSN 2010-7609

9 772010 760007

Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ
Навбатчи муҳаррир — Олимжон ЖУМАБОЕВ

Саҳифаловчи — Акбар ШОДИЕВ
Мусахихлар — Сайдгани САЙДАЛИМОВ,
Камола АДАШБОЕВА

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент – 100000. Амир Темур кўчаси
1-тор кўча, 2-йй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигига
0169-рекам билан рўйхатта олинган. Буюртма Г –
536. Формати А-3, ҳажми 2 табоб. Адади –
7059. Баҳоси келишилган нархда.

Наргиза СИДДИКОВА

таёйлари.

Кадр

Йўлимда давом этдим: чоррата кунботарига ўтдим ва кутилмаганди... ёш, девклебат, бамисоли тоғни уч-тўрт уриб, майдашга қодир бир йигитга дуч келдим. Йўқ, у менинг йўлимни тўсмади, шилкимлик ҳам килмади, аммо бундан баттар иш қилди, садака сўраб, ўзиб бир нималар дея бошлади...

Ўқишига шошиб тургандим, вактим бўлганида эди, орқамга қайтиб, гул дўконига кириб, бир даста атиргул олардим-да, ҳалол меҳнати билан фарзандларини бокаётган ўша аёлни табрилаган бўлардим...

Гулрухсор ХУДАЙБЕРДИЕВА,
ЎзМУ талабаси

ЭНГ КИЧИНА
ГИДРОЭЛЕКТРОСТАНЦИЯ

"Мовий Озодлик" (Blue Freedom) дебномланувчи ушбу митти гидроэлектростанция сув оқими ёрдамида ўзидан электр энергиясини ишлаб чиқарив, уяли телефон, планшет, смартфон ёки бошқа исталган гаджетни кувватлантира олади.

ДАЪВОГАРЛИК КИЛОЛМАЙДИ

Жиянимнинг биринчи никоҳидан кизи бўлиб, у билан деярли кўришмайди. Аммо иккинчи турмушидан туғилган ўзига ўзи яшаб турган ўй-жойни мерос килишни истамаяпти. Агар васиятномада факат кизини кўрсатсанда, ўзли унинг мол-мұлкига кейинчалик даъвогарлик килмасмикан?

К. Шодиев.

— Мерос қолдирувчи кимнинг номига ва сият ёзиб қолдириган бўлса, ўша шахс тўғридан-тўғри меросхўр саналади. Бунда мерос қолдиручининг бошқа оила аъзолари, шу жумладан, бошқа никоҳидан туғилган фарзандлари ҳам меросста даъво килишга ҳақли эмаслар.

Саволга Бўка тумани 2-сонли
ДНИ нотариуси Шахноза ЁҚУБОВА
жавоб берди.

Бунинг учун учига маҳсус паррак ўрнатилган кувурсимон мосламани сув оқимига ботириб ва бу вақтда унинг кирғоҳдаги аккумулятори база курилмасининг USB портига кувватлантириш зарур бўлган нарсангизни улаб кўясиз... шу холос. Шунингдек, ушбу курилмадан телефонингиз батареясини тўғридан-тўғри ўрнатиб кўйиш мумкин бўлган маҳсус кутича ҳам жой олган.

Сонисига 1,2 метр тезлигидаги сув оқими 3-4 соат ичидан уяли телефонини етарлича кувватлантира олади. Курилманинг ўзидаги аккумулятор электр куввати захирасини йигиг боради. Тоғлар бағрига сайдор чоғигда тунаб қолишга тўғри келганида ҳам чоғирларни ёритиш борасида муаммо бўйлайди. Негаки, "Мовий Озодлик" курилмасига светодиод блоки ўрнатилган бўлиб, у қоронгукли пайтида кам энергия сарф килувчи чироклар вазифасини ўтайди.

Жамоавий молиялаштириш тизимида иш юритувчи Kickstarter.com сайти томонидан тақдим этилган ушбу гаройиб лойиҳа дунёдаги энг кичик гидроэлектростанция дэя этироф этилмоқда. Сайтга кириувчилар орасида ушбу лойиҳани кўллаб-куватлаб, унинг ишлаб чиқарилишини йўлга кўйиш учун маблағ ажратмоқчи бўлган кўнгиллилар сони ортиб бормокда. Улардан келиб тушиши таҳмин қилинган 100 минг доллар маблағ деярли йигиг бўлинди. Лойиҳа иштироқиляри бу курилма оммавий тарзда ишлаб чиқарила бошлангач, унга 220 доллар нархда буюртма бериш мумкинлигини айтишмоқда.

Наргиза СИДДИКОВА
таёйлари.

Мурожаат учун телефонлар:
244-35-94, 244-35-91, 244-32-23.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигига
0169-рекам билан рўйхатта олинган. Буюртма Г –
536. Формати А-3, ҳажми 2 табоб. Адади –
7059. Баҳоси келишилган нархда.

ОБУНА ИНДЕКСИ – 176

Қабулхона: (тел-факс) 233-28-20
Котибият: 233-04-35, 234-76-08
«Оила» бўлими: 234-25-46

Web-site: oila-va-jamiyat.uz

1 2 3 4 5